

Hành Hương Thánh Đô Năm Thánh Lòng Thương Xót (12)

Cha GB ân cần chia sẻ bài Tin Mừng Thánh Gioan (Ga 12, 44-50): *Mỗi ngày là một hồng ân, hôm nay chúng ta được kính viếng thủ cấp của vị thánh tử đạo. Ngài tử đạo khi mới có 19 tuổi, mẫu gương anh dũng cho toàn Giáo hội VN và cũng là mẫu gương cho tất cả chúng ta. Hạt giống gieo vào lòng đất, không chết đi, mà trở sinh ra bao hoa trái.*

Đức Giêsu lớn tiếng nói rằng: "Ai tin vào tôi, thì không phải là tin vào tôi, nhưng là tin vào Đấng đã sai tôi; ai thấy tôi là thấy Đấng đã sai tôi." (Ga 12, 44-45)

Chân phước André Phú Yên không những đã vững tin vào Đức Giêsu, mà còn trông cậy và đặc biệt sốt sắng yêu mến. Khi nghe bản án tử hình, thầy Anrê tỏ ra thanh thản và vui mừng được chịu khổ đau vì Chúa Kitô. Thầy khích lệ những người đến thăm. Thầy xin họ cầu nguyện cho mình được

on trung thành với Chúa, và nói lên ước nguyện được dâng hiến mạng sống trong tình yêu trọn vẹn, hầu đáp trả tình yêu thương vô biên của Chúa, Đấng đã hiến mạng sống vì loài người... Lời thầy lặp lại nhiều lần nhất là: *"Chúng ta hãy lấy tình yêu để đáp lại tình yêu của Chúa chúng ta, hãy lấy mạng sống đáp lại mạng sống."*

Đáp lại Tình Yêu, Chân phước Anrê đã sẵn sàng hiến mạng sống. Còn chúng ta dành cho Chúa tình yêu như thế nào? Có sẵn sàng hy sinh phục vụ Chúa qua tha nhân, sẵn sàng dẫn thân giúp đỡ người khó khăn, hoạn nạn? Hay chúng ta chỉ yêu thương tha nhân qua môi mép, qua hình thức, chạy theo phong trào?

Chúa chờ đợi, mong mỏi chúng ta trao cho Ngài trái tim hồng trọn vẹn. Hay chỉ gửi lại Chúa trái tim rách nát, bầm dập, đã bị bao người từ chối, lạm dụng. Chúa chờ đợi chúng ta trao tấm lòng thành thật cho Ngài. Nhưng Ngài chỉ nhận được sự vị kỷ, bất nghĩa, bất trung. Chúa chờ chúng ta đáp lại niềm tin bằng chính tư tưởng, lời nói và hành động với tha nhân, nhưng thường thì chúng ta chỉ làm Chúa buồn phiền đau khổ thêm, vì Đức Tin quá mỏng manh và yếu đuối.

Với anh chị em, với cộng đoàn, nhiều khi chúng ta viện lý làm việc chung, phục vụ tha nhân, nhưng thực ra, ngấm ngầm, kín đáo phục vụ cái tôi háo danh lợi, nên cứ tha hồ hữu ý hay vô tình xúc phạm đến anh chị em. Vậy là chúng ta đã lấy oán trả ân, đã phủ phàng đáp lại LTX vô biên của Chúa.

Trước thủ cấp Chân phước Anrê Phú Yên, chúng ta hãy khẩn xin Ngài cầu bầu cùng Chúa, ban cho chúng ta thêm ba nhân đức Tin Cậy Mến, để chúng ta xứng đáng là hậu duệ của dòng máu anh hùng tử đạo Việt Nam.

Dưới sự che chở của Thiên Chúa, thủ cấp của Chân phước Anrê Phú Yên hành trình về đến Roma thật kỳ diệu. Sau tám tháng ở Djakarta, mà ba tháng bị người Thệ Phản Hòa Lan cầm tù vì ghét đạo Công giáo, cha Đắc Lộ theo tàu buôn đến Macassar (quần đảo Célèbes) ngày 21 tháng 12 năm 1646, với thủ cấp của vị tử đạo linh thiêng luôn luôn bên mình. Tới tháng 6

năm sau, cha mới gặp và đáp một chuyến tàu của người Anh về Âu Châu. Tàu này trở qua eo biển de la Sonde, tới hải cảng Surate, thuộc tiểu bang Bombay (Ấn Độ) ngày 30 tháng 9 năm 1647, rồi bốn tháng sau mới lại nhổ neo đi Ba Tư. Tới Ba Tư vào đầu tháng 3 năm 1648, vì không gặp sẵn chuyến tàu vòng qua Hảo Vọng giác, giáo sĩ quyết định theo đường bộ để về La Mã, mặc dầu phải đi qua các xứ Hồi giáo rất hiểm khích đối với Công giáo, và các miền hiểm trở có nhiều giặc cướp. Dấn thân vào cuộc phiêu lưu mới này, Cha tự nhận trước cho bản thân mọi bất trắc dọc đường, nhưng không muốn liêu mình để mất kho tàng quý giá nhất: Cha liền gửi thủ cấp vị tử đạo Anrê cùng với ít nhiều đồ vật khác về cho các cha dòng Tên ở Goa để chờ dịp chắc chắn sẽ gửi về La Mã.

Tiếp theo cuộc hành trình, Cha qua Aspaan, thủ đô Ba Tư, nay là tỉnh Ispahan, ngược lên xứ Médie nay là Azerbaijan, xứ Arménie thượng – cả hai miền này hiện bị Nga Xô thôn tính – rồi xuyên ngang nước Thổ Nhĩ Kỳ, sau đúng một năm đi bộ, mới tới hải cảng Smyrne trên bờ Địa Trung Hải. Tại đây Cha đáp tàu Ý Đại Lợi, về đến La Mã ngày 27 tháng 6 năm 1649, sau ngót ba năm hành trình gian khổ.

Ngày tháng qua, cha Đắc Lộ ở La Mã chờ đợi đã gần ba năm mà chưa được tin tức gì về báu vật của mình. Giữa lúc bất ngờ, thì một ngày trong năm 1652, thủ cấp vị tử đạo Phú Yên cũng về tới kinh thành muôn thưở. Bao nhiêu đồ đặc khác của Cha Đắc Lộ gửi lại Goa đã bị mất hết, tước đoạt hết. “Không một sự gì thoát khỏi cuồng vọng của con người và những tráo trở của hoàn cảnh, chỉ trừ cái đầu của thầy Anrê tôi”! Cha Đắc Lộ hiên ngang ghi chép như vậy.

Người đã lo lắng gửi kho báu ấy về La Mã không ai khác hơn là chính cha Mathias da Maya, quản nhiệm dòng Tên tỉnh hạt Nhật Bản và Trung Hoa, trụ sở tại Goa, tác giả bản tường trình Relacao, đã trở nên một sử liệu quý báu.

Khởi hành từ Goa năm 1649, thủ cấp vị tử đạo Phú Yên đã phải vòng qua Hảo Vọng giác, ngược Đại Tây Dương, và chắc hẳn đã phải ghé qua thủ đô

Bồ Đào Nha trước khi vào Địa Trung Hải để tới thủ đô Giáo hội.

“Tôi tiếp nhận di tích ấy – lời Cha Đắc Lộ – với một lòng phấn khởi vô cùng. Tôi hôn kính cả ngàn lần, đến khi rời La Mã, tôi để lại cho cha Bê trên Cả. Ngài hân hạnh đặt thủ cấp vị tiên khởi tử đạo xứ Nam trong nhà mẹ Dòng Tên ở thủ đô thế giới”.

Để giới thiệu vị tử đạo tiên khởi của Việt Nam với Tòa thánh và thế giới, ngay năm ấy (1652) Cha viết cuốn Cuộc tử đạo oai hùng của thầy giảng Anrê xứ Đàng Trong bằng tiếng Ý, ấn hành ngay tại La Mã, và đến năm sau viết luôn ra tiếng Pháp in tại Balê. Cha Đắc Lộ còn nhờ một họa sĩ hữu danh người Ý, Giacinto Brandi vẽ hình cuộc tử đạo của thầy giảng Phú Yên in làm phụ bản trong hai sách ấy.

Từ khi về tới La Mã, thủ cấp vị tử đạo Anrê vẫn được giữ tại nhà dòng bên cạnh thánh đường Chúa Giêsu. Đến năm 1773, dòng Tên phải giải tán theo lệnh Đức Giáo hoàng Clémentê XIV, di cốt của thầy giảng Anrê cũng như các di vật thánh khác của Dòng, được trao lại cho ban quản đốc nhà thờ Chúa Giêsu. Do sự thay đổi ấy, và để tránh sự thất lạc hoặc lầm lẫn về sau, người ta mới nhận thấy sự cần thiết lập một bản chứng thư. Bản này làm ngày 10 tháng giêng năm 1809, nhân danh Đức hồng y Julius Maria de Somalia, phụ tá Đức giáo hoàng Piô VII trong nhiệm vụ cai quản địa phận La Mã, và ký tên Đức cha Benedetto Fenaja, giáo chủ thành Constantinopoli, tá lý địa phận La Mã. Bản chứng thư liệt kê và nhìn nhận *“sọ, tóc, răng và khăn liệm của Anrê 20, thầy giảng thuộc dòng Chúa Giêsu, đã đổ máu vì Đức tin ngày 26 tháng 7 năm 1644, hồi 19 tuổi. Những thứ đó đã lấy tự chính nguồn gốc...”*

Đến khi dòng Tên được tái lập và xây tòa Bê trên Cả tại số 5 đường Borgo Santo Spirito, thì tất cả các tài liệu và di tích về thầy giảng Anrê được di chuyển về đó, đặt tại tầng lầu thứ hai, (không kể tầng dưới) trong phòng để hình ảnh, di tích và hài cốt các vị Thánh và Chân phúc của Dòng, do vị linh mục tổng tỉnh nguyện các vụ án phong thánh (postulateur général) trông coi.

Hiện nay, sọ thầy giảng Anrê (không có hàm dưới) vẫn còn nguyên vẹn, chỉ có phía hữu trước mặt bị hao mòn chút ít, và đôi chỗ ngả màu tím, còn tất cả trắng đẹp như ngà. Phía trên sọ, nét bút cổ xưa ghi năm lần những lời sau đây: “*Andreas Catechista, primus in Cocincina pro Christi fide fuit occisus*”:

Thầy giảng Anrê người đầu tiên ở xứ Nam đã đổ máu vì tin Chúa Kitô. Hàm trên còn dính hai chiếc răng hàm lớn và hai răng hàm nhỏ, ngoài ra còn có sáu cái răng rời, cũng của hàm trên, một nắm tóc nâu còn tốt nguyên vẹn, một ít bông gòn, một ít vải thấm máu, và cả cái túi bằng lụa bọc thủ cấp, có ghi hàng chữ bằng tiếng La tinh nói rằng cha Mathias da Maya, quản nhiệm dòng Tên tỉnh Nhật Bản và Trung Hoa, gửi cho cha Đắc Lộ sọ thầy giảng Anrê, người đầu tiên đã bị giết ở xứ Nam vì tin Chúa Kitô.

Sau bao biến thiên trong khoảng thời gian trên ba thế kỷ, những di tích còn giữ được như vậy cho đến ngày nay là một điều quý trọng, hiếm có, lạ lùng. Mình nằm ở Ao Môn, đầu ngực ở La Mã mắt nhìn thẳng vào Tòa đăng kế vị Chủ Chăn Nhân Lành. (*Tứ Linh, Thủ cấp của Thầy André Phú Yên về Roma*)

(*Còn tiếp*)

Thérèse Huỳnh Thị Thúy Hằng